

คิดนอกกรอบ

Think out of the Box

ชญญา รัตนภาพต

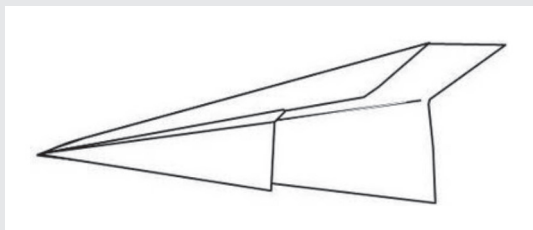
“If you always think the way you always thought, you’ll always get what you always got”

“ถ้าคุณยังคิดในแบบเดิมๆ ที่คุณเคยคิด คุณก็จะได้รับผลความคิดในแบบเดิมๆ ที่คุณเคยรับ”

จริงอยู่ว่าคนเราแต่ละคนมีความคิดเป็นของตนเอง มีความสามารถ ซึ่งเกิดจากทักษะที่ได้มาจากประสบการณ์ ที่สะสมกันมา โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ และนอกระบบ ผ่านการลองผิดลองถูก ผ่านการเผชิญปัญหาต่างๆ มาหลายครั้ง ผ่านความล้มเหลว ผ่านความสำเร็จในแต่ละช่วงชีวิต ทำให้คนเรามีประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาในชีวิต มาใช้ในการประกอบความคิดและการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น กับตัวเองในปัจจุบัน และในอนาคตต่อไป แต่ในความจริงแล้ว “คิดนอกกรอบ” ในบางสถานการณ์ ถือเป็นสิ่งดี เราอาจได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างจากมุมมองเดิมๆ เราอาจได้แนวคิดใหม่ๆ และเกิดประโยชน์กับชีวิตเราบ้างก็ได้ เพราะบางปัญหาที่เราพบเจอที่แตกต่างกัน เราไม่สามารถนำความคิดหรือประสบการณ์เดิมๆ มาแก้ปัญหานั้นๆ ได้

ทุกครั้ง ดังนั้นหากเราฝึกฝน เรียนรู้ ในการคิดนอกกรอบ คิดแตกต่างจากประสบการณ์ความคิดเดิมๆ ในบางครั้ง บางเวลา เราจะได้มุมมองใหม่ๆ และเป็นประโยชน์เพิ่มพูน ประสบการณ์ชีวิตเราต่อไป บางท่านอาจเรียก การคิดนอกกรอบ ว่า การคิดสร้างสรรค์ ซึ่งคำถามแรกของการคิดนอกกรอบก็คือ ทำไมต้องคิดและทำเหมือนๆ เดิม และทำอะไรให้ดีกว่าเก่า ขอยกตัวอย่างจากเรื่องที่เคยอ่านมา

ครูคนหนึ่งสั่งให้นักเรียนทุกคนยีนขีดผนังห้อง แล้วส่งกระดาษให้นักเรียนคนละแผ่น พร้อมตั้งโจทย์ง่ายๆ ว่า ให้เวลานักเรียน 5 นาที เพื่อพับเครื่องบินกระดาษ และร่อนไปให้ถึงผนังฝั่งตรงข้ามให้ได้ซึ่งผนังนั้นห่างประมาณ 10 เมตร นักเรียนทุกคนพยายามพับเครื่องบินในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เครื่องบินตัวเองพุ่งไปให้ถึงผนังฝั่งตรงข้าม และแน่นอน ไม่มีนักเรียนคนไหนทำสำเร็จ ครูคนนั้นสาธิตการพับเครื่องบินไม่ถึง 5 วินาที เครื่องบินเขาไม่มีปีก เป็นทรงกลม โดยขยำกระดาษเป็นก้อนกลม และขยำแน่นที่สุด และเขาก็ปาไปฝั่งตรงข้ามสุดแรง เครื่องบินของเขา ไปถึงเป้าหมาย แม้ไม่มีปีก เหตุผลง่ายๆ สำหรับเรื่องนี้คือ นักเรียนทุกคนคิดถึงแต่ “กรอบ” เดิมๆ ที่ว่า เครื่องบินต้องมีปีก ทุกคนคิดถึงกรอบมากกว่าเป้าหมาย แต่ครูคิดถึงเป้าหมายก่อน แล้วค่อยมาคิดรูปแบบเครื่องบิน ทำให้เครื่องบินเขาจึงออกมาไม่เหมือนใคร

ดังนั้น การคิดนอกกรอบ จึงเป็นจุดเริ่มต้น ของความคิดสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นความคิด และการสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผลงานชิ้นใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา หากไม่เกิดแนวคิดนอกกรอบ โลกเราคงไม่มีเทคโนโลยีต่างๆ ที่มาอำนวยความสะดวก และคงไม่ก้าวหน้าอย่างที่เป็นอย่างนี้ แต่ก่อนที่จะคิดนอกกรอบ ต้องมีแนวทางในการตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจนว่าแนวคิดนั้นๆ ต้องมีความสัมพันธ์กับเป้าหมาย และเป็นแนวคิดที่ถูกต้อง ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของชุมชน ในด้านการศึกษา ครูต้องคิดและพัฒนาวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสการเรียนรู้และมีทักษะได้ดีที่สุด เพื่อเป็นหนทางในการพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดและการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและสังคมต่อไป

ผู้เขียน

นางชญา รัตนพต ศษย์เกาคณะครุศาสตร์ สาขาธุรกิจศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
ผู้ปกครองอาสาฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
กรุงเทพมหานคร 10330 อีเมล: chayataker@gmail.com